

STOCKHOLM

Skogskyrkogården.

Maja Aases syster och 83 andra dödfödda barn ligger i en omärkt grav på Skogskyrkogården. Foto: Emma Eriksson

De dödfödda barnen ska nu få ett minnesmärke

I två artiklar i DN krävde anhöriga till dödfödda barn att ett minnesmärke eller en minnessten skulle sättas upp på Skogskyrkogården i södra Stockholm. Nu kommer deras önskan att uppfyllas.

● I slutet av förra året och i början av detta år avslöjade DN att flera dödfödda barn fram till 1970-talet blev begravda på Skogskyrkogården – utan att föräldrarna fick någon information. Trots att de enligt då gällande lagar hade rätt att bestämma vad som skulle hända med deras döda barn.

Journalisten Maja Aases syster ligger tillsammans med 83 andra dödfödda spädbarn i en grav som i dag är omärkt. Barnen dog före, under eller strax efter förlösningen under åren 1958–1959.

Efter artikeln skrev Maja Aase

och Anna Johansson, en annan anhörig, ett öppet brev till kyrkogårdsförvaltningen. De menade att det är ytterst beklagligt att Stockholms kyrkogårdsförvaltning har valt att under så många år låta 84 spädbarn ligga i en omärkt grav, men också att detta förbiseende lätt går att rätta till.

”Vi anhöriga uppmanar därför Stockholms kyrkogårdsförvaltning att se över sin inställning till ett minnesmärke, och i år aktivt visa hänsyn till oss sörjande anhöriga och ordna med en sten”, stod det bland annat i det öppna brevet.

Nu blir de anhörigas krav verklighet. Vid sitt senaste sammanträde beslutade politikerna i kyrkogårdsnämnden att utreda frågan om var ett minnesmärke för de dödfödda barnen kan placeras på Skogskyrkogården och hur det bör utformas.

I sitt beslut skriver nämnden:

”Många läsarreaktioner har kommit in till Dagens Nyheter efter artiklarna, med vittnesmål om en sorg som inte fått ta plats och önskemål om ett minnesmärke har lyfts fram. Vi tror att ett minnesmärke kan fylla en viktig funktion och bli en plats dit anhöriga vars barn begravts på olika platser på Skogskyrkogården kan gå för att minnas och sörja sina barn. Förhoppningsvis kan detta minnesmärke bidra till att läka sår som många människor länge burit med sig.”

Kyrkogårdsförvaltningen tittar nu på en lämplig plats för minnesmärket, och det är ännu oklart var det kommer att placeras. Det finns liknande barngravar inom ett femtontal olika kvarter på kyrkogården.

I nära sextio år svävade Arnold och Rhené Rydman i ovisshet vad som hänt deras dotter. Hon föddes

i augusti 1959 och var död vid förlösningen. I oktober förra året fick de av en slump reda på att dottern fanns på Skogskyrkogården.

När DN träffade makarna Rydman i december i fjol ville de inte lägga någon skuld på sjukhuset eller någon annan. Deras starka önskan var i stället att ett minnesmärke borde sättas upp någonstans på kyrkogården. Det skulle kunna bli en plats dit anhöriga skulle kunna gå för att minnas.

– Vi är otroligt glada att vårt förslag nu blir av. Det känns fantastiskt. Vi hittade vår dotters grav efter så många år. Nu känns det som om vår sorg äntligen tas på allvar, säger Arnold och Rhené Rydman efter beskedet om minnesmärket.

Thomas Lerner
thomas.lerner@dn.se

Stadsplanering.

Spring på taket och färre böcker när NK bygger om

Stockholms kanske mest berömda varuhus, Nordiska Kompaniet, expanderar. Hälften av affärsytan ska omdanas och fyra nya exklusiva märken kommer att flytta in. Samtidigt ska bottenvåningen av det k-märkta parkeringshuset Parkaden omvandlas till varuhusyta – och på den brutalistiska byggnadens tak ska det byggas ett gym.

● Ägarbolaget Hufvudstaden har stora planer för det 103 år gamla varuhuset på Hamngatan i centrala Stockholm. Mer lyx och livsstil ska göra NK mer konkurrenskraftigt i en tid när näthandeln växer, berättar företagets tillförordnade vd Bo Wikare.

– Satsningen har en grund i att vi ser en förändring i samhället med digitalisering och e-handel. Då be-

höver vi vässa och bredda. Att vara NK-medlem ska inte bara vara att köpa en produkt utan en helhetsupplevelse. En livsstil.

En viktig del av nysatsningen är expansionen in i det k-märkta parkeringshuset Parkaden på andra sidan Regeringsgatan. Byggnaden uppfördes 1965 av arkitekten Hans Asplund, som sågs vara den som myntade termen ”brutalism”. Parkaden är blåmärkt av Stockholms stadsmuseum, den högsta klassificeringen som innebär att knappt några ändringar får göras.

På parkeringshusets bottenplan ska NK öppna flera restauranger och butiker med fokus på hälsa och livsstil. På taket har NK:s ägarföretag Hufvudstaden planerat för ett stort utegym, med löparbana, juicebar och flera spelplaner för

På parkeringshusets tak byggs ett utegym med med löparbana. Bild: NK

racketsporten padel.

– Vi kommer även att bygga om så att man går in till det befintliga Satsgymmet via NK, säger Bo Wikare.

De herrinriktade butikerna som i dag finns på varuhusets gatuplan ska flyttas upp till plan 2. På gatuplanet ska i stället fyra nya lyxmärken flytta in, bland annat Balencia och Valentino.

– Vi ska bli ännu starkare på herrmode. Sedan blir det också en ny-

satsning på plan 3 där vi satsar på sportmode. Bokavdelningen kommer att bli lite mindre, det är ett segment som utsatts hårt för näthandeln, säger Bo Wikare.

Hela omdaningen kommer att ta tre år. Under tiden kommer delar av varuhuset vara stängt. Vad den kommer att kosta vill Bo Wikare inte uppge mer än att det handlar om flera miljoner.

– Vi anger ingen kostnad men det är ett betydande belopp.

Ombyggnationen av Parkaden har fått viss kritik av Stadsmuseet. De menar att NK:s plan att byta ut glaset på fasaden mot gatan till tuddelat säkerhetsglas är ”ovarsam”, rapporterar Svenska Dagbladet.

John Falkirk
john.falkirk@dn.se

Nya Karolinska.

Löfven stöder granskning av NKS

Statsminister Stefan Löfven (S) ställer sig nu bakom en statlig granskning av turerna kring Nya Karolinska.

– Vi behöver få all information på bordet så att de kan redas ut, säger Stefan Löfven.

● DN har i en rad artiklar beskrivit problemen kring Nya Karolinska i Solna, bland annat höga konsultnotor, misstankar om jäv och brister i vården. I förra veckan öppnade finansminister Magdalena Andersson (S) för en statlig granskning av turerna kring Nya Karolinska.

Nu ställer sig även statsministern bakom en sådan granskning.

– Ansvaret ligger på landstinget och dess politiska ledning och där ska det förbli. Men regeringen och staten kan möjligen bidra till att det blir en så saklig granskning som möjligt, säger Stefan Löfven och fortsätter:

– Det här är också en nationell angelägenhet. En stor del av forskningen och specialistsjukvården utförs på Karolinska. Då kan vi inte ha den här ordningen som kanske drabbar svensk forskning. Där har staten ett intresse.

Enligt statsministern finns det oerhört många frågetecken kring NKS som behöver redas ut. Det handlar både om den höga byggkostnaden, höga konsultkostnader, misstankar om jäv och om risker för patientsäkerheten.

Stefan Löfven vill inte säga när det kan komma ett besked om en statlig granskning utan hänvisar till att det just nu pågår ett arbete i regeringskansliet för att se hur regeringen och staten kan bidra. Löfven hoppas att en granskning ska kunna bringa klarhet kring de frågetecken som finns.

– Att vi får fram alla fakta på bordet om vad som har hänt och vilket ansvarsutkrävande vi ska ha, säger Stefan Löfven.

Hans Olsson
hans.olsson@dn.se

I korthet.

Fem års fängelse för skjutning

Östermalm. I november förra året sköts en man i benet på Östermalm. En 36-årig man döms nu till fem års fängelse för synnerligen grov misshandel.

Mannen, som inte ville samarbeta med polisen, påträffades skottskadad intill Sophiahemmet på Lidingövägen. Några dagar efter skjutningen kontaktade en 36-åring på eget bevåg polisen om händelsen. Han häktades i slutet av november och har nu dömts för brottet. **DN**